

ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΕΡΓΑΤΙΚΑΣ ΤΑΞΕΙΣ

ΥΔΕΜΙΑ ἀμφιβολία ὅτι, καθ' ὅσον διὰ τῆς ἐμβριθοῦς ἐπιστημονικῆς ἐξετάσεως καὶ τῆς πολυχρονίου πείρας ἀνακαλύπτει ὁ ἄνθρωπος τὰς οἰοῦναι μυστηριώδεις δυνάμεις τῆς φύσεως καὶ διδάσκειται τοὺς νόμους τοὺς ρυθμίζοντας τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν, κατὰ τοσοῦτον ὑποτάσσει αὐτὰς ἐπὶ μᾶλλον εἰς τὴν θέλησιν αὐτοῦ, ὀπλιζόμενος διὰ τῶν τεχνητῶν ὀργάνων καὶ διὰ μηχανῶν τεραστίων, δηλονότι χρησιμοποιοῖ διὰ τῆς νοημοσύνης αὐτοῦ ὅ,τι ἡ φύσις ἐπεδαψίλευσεν εἰς ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα καὶ μεταβιβάζει εἰς τὴν ἀναισθητὸν ὕλην τὰ ἐπαχθῆ φυσικὰ ἔργα, ἅπερ πρότερον ἐπεβάρυνον τὰς ζωϊκὰς καὶ αἰσθητικὰς δυνάμεις· ἐξοικονομῶν δὲ διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως ταύτης τῶν δυνάμεων τὴν ἐργασίαν, ἐλαττοῖ τὴν παραγωγικὴν δαπάνην καὶ καθίστησιν οὕτω τὰ προϊόντα τῆς ἡμετέρας δραστηριότητος εὐθηνότερα καὶ μᾶλλον εὐαπόκτητα ἐπὶ αὐξήσει τῆς ἀνθρωπίνης εὐζωίας. Εἶναι ἀναντιρρόητον ὅτι, ἀφ' οὗ χρόνου ὁ προαιώνιος πέπλος, ὅστις ἐκάλυπτε τοὺς μυστηριώδεις νόμους τῆς φύσεως, ἤρθη ὑπὸ τῆς ἐπιστημονικῆς προόδου, ὁ ἀνθρώπινος βίος βαίνει γοργῶ τῷ βήματι εἰς ἀνάπτυξιν τῆς εὐημερίας αὐτοῦ.

Ἄλλ' οὐχ ἥττον ὁ βίος τῶν ἐργατῶν εἶναι καὶ τανῦν ἥϊστα εὐάρεστος, προσέτι δὲ καὶ ἐπικίνδυνος. Ἰδίως μάλιστα τὰ ἔργα τὰ ἐκτελούμενα ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς καὶ ὑπ' αὐτήν, ὅποια τὰ τῶν μεταλλευτῶν, φρεατωρύχων, κτιστῶν κλ. ἐπάγουσι συχνοτάτους κινδύνους ἀπωλείας τῆς ζωῆς καὶ τῆς υἰγιείας αὐτῶν, ὧν γίνονται θύματα οὐχὶ ὀλίγοι. Οἱ μετερχόμενοι ἰδίως τὴν μεταλλευτικὴν περιστοιχίζονται ὑπὸ ἐξαιρετικῶν κινδύνων. Ἐκ μὲν τῶν σπλάγγων τῶν μεταλλείων ἀναβρῦουσι ρεύματα, ἅτινα πρέπει νὰ διοχετευθῶσι προσηκόντως, ὅπως μὴ καταπλημμυρῆσωσι τὸν χῶρον τῆς μεταλλεύσεως, ἐκ δὲ τοῦ ἐμπρη-

σμοῦ τοῦ λιθάνθρακος ἐπέμπονται ἀέρια, ὡς τὸ καταφωτίζουν τὰς πόλεις ἡμῶν, καὶ συμβαίνουσι ἐκρήξεις ἀπειλοῦσαι τὴν ζωὴν τοῦ μεταλλευτοῦ ἢ ἡ ἀτμόσφαιρα πληροῦται ἀνθρακικοῦ ὀξέος, ἐπιφέροντος τὸν θάνατον τῶν ἐν τοῖς μεταλλείοις ἐργαζομένων. Ὡσαύτως δὲ ὁ μεταλλευτὴς ἀπειλεῖται συχνάκις ὑπὸ τῶν χωμάτων, ἅπερ καταπίπτοντα θάπτουσι αὐτὸν ζῶντα εἰς τὸ βάθος ἑκατοντάδων μέτρων. Ἄλλ' οἱ ἐργάται ὑφίστανται προσέτι τὸν κίνδυνον νὰ στερηθῶσι τοῦ ἐπιουσίου ἕνεκα τῆς συμβαίνουσας ἐνίοτε διακοπῆς τῶν βιομηχανικῶν ἔργων ἢ καὶ τῆς ἐκ τῶν μηχανικῶν ἐπινοήσεων καὶ τελειοποιήσεων εὐθηνότερας παραγωγῆς. Ἀνάγκη ἐπομένως ἀπαραίτητος νὰ λαμβάνωσιν αἱ Πολιτεῖαι προνοητικὰ μέτρα εἰς προστασίαν τῶν ἐργατῶν.

Καὶ ὅμως, ἐνῶ παρ' ἡμῖν ψηφίζονται ἀδιαλείπτως νόμοι, ἐξ οὗ προήλθεν ἀληθῆς νομοθετικὸς κυκεὼν, οὐδεὶς νόμος ἐψηφίσθη ὑπὲρ τῆς προστασίας τῶν ἐργατῶν. Εἶναι ἀληθές ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1882 ἐξέδοθη Διάταγμα περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου πρὸς βοήθειαν καὶ περίθαλψιν τῶν ἐν τοῖς μεταλλείοις ἐργαζομένων ἐργατῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν ἐν περιπτώσει δυστυχημάτων, ἀλλὰ πρῶτον τὸ Διάταγμα τοῦτο εἶναι σχετικὸν μόνον πρὸς τοὺς ἐν τοῖς μεταλλείοις μόνον ἐργαζομένους, ἀποκλείοντα ἐπομένως πάντες οἱ λοιποὶ ἐργάται, ὅπερ ἀδικώτατον, διότι εἰς ὀλιγωτέροις μὲν κινδύνους ὑπόκεινται οὗτοι, ἀλλ' ὅπως δὴποτε ὑπόκεινται καὶ οὗτοι εἰς κινδύνους καὶ οὐκ ὀλίγοι πίπτουσι θύματα αὐτῶν. Δεύτερον δ' εἶναι ἀνεπαρκὲς τὸ Διάταγμα εἰς προστασίαν τῶν πηρουμένων ἐν τῇ μεταλλευτικῇ ἐργασίᾳ καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν. Καὶ ἐν πρώτοις ἡ προσωρινὴ περίθαλψις, ἂν δὲν κατέστη διαρκῶς Ἰάνικανος πρὸς μεταλλευτικὴν ἐργασίαν, διαρκεῖ μόνον ἐπὶ τρίμηνον· ἔπειτα δὲ ἡ περίθαλψις εἶναι ὅλως ἀνεπαρκής, δὲν ἐπιβάλλεται δ' ἡ ὑποχρέωσις ἐπὶ αὐστηρᾷ ποινῇ ἐπιβλητέᾳ δικαστικῶς εἰς τὸν μηχανικὸν καὶ τὸν προϊστάμενον τοῦ ἔργου, ἐν ᾧ εἰργάζετο ὁ παθὼν, νὰ σπεύδωσιν αὐτοκλήτως εἰς τὸ ἀρμόδιον Εἰρηνοδικεῖον πρὸς βεβαίωσιν τοῦ παθήματος, οὐδ' ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων κατὰ τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς ἀποφάσεων. Ἀλλαγῆ τῆς Εὐρώπης ὑπάρχουσι ἀπὸ πλείστων ὄσων ἐτῶν ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι, ἀσφαλίζουσαι διὰ τινος μικρᾶς ἐτησίως καταβολῆς τοὺς ἐργάτας παντὸς εἶδους κατὰ τῶν κινδύνων, εἰς οὓς ἐκτίθενται ἐξασκοῦντες τὸ ἐπιτήδευμα αὐτῶν. Πόρους δὲ ἔχουσι τὰ ἀσφαλιστικὰ ταῦτα ταμεία τὰ καταβαλλόμενα μικρὰ ἀσφάλιστρα, ἀλλ' ἐν ταύτῳ καὶ ἐτησίαν χρηματικὴν καταβολὴν τοῦ δημοσίου, οὐχ ἤττον δὲ τὰς δωρεὰς καὶ κληροδοτήματα τῶν φιλανθρωπῶν. Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ πλῆθος ἑταιρειῶν ἀμοιβαίας ἀρωγῆς, δι' ὧν ἐνισχύθη τεραστίως τὸ πνεῦμα τοῦ συνεταϊρισμοῦ καὶ κατέστησαν προνοητικώταται αἱ ἐργατικαὶ τάξεις· ἐτι δὲ καὶ ταμεία τῶν ἀποστράτων τῆς βιομηχανίας πρὸς περίθαλψιν τῶν προβεβηκότων τῆν ἡλικίαν· καὶ ἀπειροστὺς ταμειυτηρίων, περισιωζόντων τὰ μικρὰ τῆς ἐργατικῆς τάξεως ἀποταμειύματα, ἅπερ καὶ χρησιμεύουσι ὡς ἄσυλον αὐτῶν ἐν καιρῷ σιτοδείας ἢ νοσήματος ἢ ἄλλης τινὸς ἀπροόπτου περιστάσεως. Ἄλλ' ἐν Ὀλλανδίᾳ καὶ

Αυστρία από τινων ἐτῶν λειτουργεῖ νόμος περί ὑποχρεωτικῆς συνεισφορᾶς τῶν παντὸς εἶδους ἐργατῶν εἰς τὴν διατήρησιν ταμείου ἀσφαλείας αὐτῶν ἐλαφρότατα φορολογῶν πρὸς τοῦτο αὐτοὺς δι' ἀνεπαισθήτου αὐξήσεως τοῦ φόρου ἐπιτηδεύματος τῶν ἐργοδοτῶν, τεχνιτῶν καὶ ἀπλῶν ἐργατῶν.

Εἶναι τέλος ἀνάγκη νὰ προνοήσωμεν καὶ ἡμεῖς περὶ τῆς προστασίας τῶν παντὸς εἶδους ἐργατῶν διὰ τῆς καταρτίσεως νόμου, ἐπιβάλλοντος μὲν εἰς πάντα ἐργατικὸν τὴν καταβολὴν ἀσημάντου τινὸς συνεισφορᾶς, ἀλλ' ἐν ταύτῳ ὑποχρεοῦντος καὶ τὸ δημόσιον εἰς συνδρομὴν τοῦ συσταθσομένου ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν ταμείου, ὅπερ θέλει παρέχει μηνιαίαν σύνταξιν εἰς τὸν ὑποστάντα σωματικὴν βλάβην ἐργάτην ἢ, ἂν τυχὸν οὗτος ἀπέθανεν, εἰς τὴν ἐπιζῶσαν σύζυγον ἢ εἰς τὰ ἀνήλικα αὐτοῦ τέκνα.

Ἐν Ἀθήναις, Αὐγούστος 1900

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν. ΦΛΟΓΑΪΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΣΦΟΔΕΛΟΥΣ

ΟΣΕ μὸν τὰ χλωμὰ τὰ χεῖλη σου
Τὰ μικροζολλημένα
Καὶ τὰ φαρμάκια ποῦ σοῦ πότισαν
Θὰ τὰ ρομφήξω ἀπ' ἐκεῖ ἕνα-ἕνα
Σὰν τὸ ξανθὸ τὸ μέλι τῶν ἀνθῶν
Κι ὡσὰν τὸ νέκταρ, Θεά μου, τῶν Θεῶν!

Δός μου τὰ λιγωμένα σου
Τὰ μάτια τὰ μελανιασμένα
Κι ὄλα τὰ δάκρυα ποῦ κλειοῦν
Θὰ στὰ ρομφήξω ἐγὼ μὲ χεῖλη διψασμένα
Σὰν τὴ ζαχαροστάλαχτη δροσιὰ
Κι ὡσὰν τὰλόφεργα ποῦ σιάζ' ἢ χασοφεργαριά!

Δός μου τὰ μαυρὰ σου μαλλιά
Ποῦ ὡς φεῖδια βράζονν λατρεμμένα
Καὶ σέρονντ' ἕως τὰ πόδια σου
Τὰ βόλενοπὰ καὶ σαοχωμένα
Μὲς τὴ νυχτιά των νὰ αἰστανθῶ
Πῶς γιὰ ἕνα τέρας θὰ χαθῶ!...

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΝΕΗ

